

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ระเบียบนี้กำหนดให้ใช้แก่บุคคลทั่วไป และการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของบุคคลผู้มีที่มิใช่กฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ส่วนการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของพระบรมวงศานุวงศ์ให้เป็นไปตามพระราชนิยม”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อ ชนิดคล้องคอไม่มีดารา และชนิดคล้องคอมีดารา สำหรับพระราชทานแก่บุรุษ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อ ให้ประดับไว้เหนือปกกระเป่าเสื้อ เบื้องซ้ายต่ำกว่าแนวรังคัมเม็ดที่หนึ่งลงมา โดยให้ดวงตราอยู่ระหว่างขอบบนปกกระเป่าเสื้อพองาม และให้เรียงลำดับเกียรติจากด้านรังคัมไปทางเบื้องซ้าย

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ให้คล้องไว้ในปกเสื้อโดยให้ห่วงและแพรแถบห้อยดวงตราออกมานอกเสื้อระหว่างตะขอต้วล่างที่ขอบคอเสื้อกับกระดุมเม็ดที่หนึ่งพองาม และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรารวดขอบล่างของคอเสื้อ หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมากกว่า ๒ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานเพียง ๒ ดวง โดยประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สอง ให้แพรแถบลอดออกมาระหว่างกระดุมเม็ดที่สองกับขอบล่างของรังคัมพองาม

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมีดารา การประดับดวงตราให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับ (๒) ส่วนดาราให้ประดับไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายระดับใต้ชายปกกระเป่า

กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมิตารามากกว่า ๑ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นตราเดียวกับดวงตราที่คล้องคอ เพียง ๒ ดวง โดยให้ประดับดาราในลำดับเกียรติที่สูงกว่าตามวรรคหนึ่ง ส่วนดาราที่มีลำดับเกียรติสูง เป็นลำดับที่สองให้ประดับในระดับต่ำกว่าหรือเอียงไปเบื้องซ้ายพองาม

ข้อ ๑๓ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อไม่มีดาราและชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อ มีดารา สำหรับพระราชทานแก่สตรี ให้ประดับดวงตราโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ และประดับ โดยเทียบเคียงในตำแหน่งและระดับเดียวกับบุรุษ ตามข้อ ๑๒

กรณีการประดับดวงตราโดยคล้องคอแบบบุรุษ ให้แพรแถบลอดออกจากปกเสื้อตัวใน ดวงตรา หักผ้าผูกคอ และส่วนสูงสุดของดวงตรารัดเงื่อนผ้าผูกคอ หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มากกว่า ๒ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด ที่ได้รับพระราชทานเพียง ๒ ดวง โดยประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูง เป็นลำดับที่สองให้อยู่ต่ำกว่าดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่หนึ่ง

ความในข้อนี้มีให้ใช้บังคับแก่การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับสตรี ตามข้อ ๒๓ (๒) และข้อ ๒๘ วรรคสอง (๒)”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๔ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบครึ่งยศ ให้ประดับเช่นเดียวกับการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ ส่วนผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพายให้ประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ไม่สวมสายสะพายและไม่สวมสายสร้อย”

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ตัวอย่างการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ของสตรี ที่ได้รับพระราชทาน และยังไม่เคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีแต่งเครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพาย

เช่น ม.ป.ช., ม.ว.ม., ป.ช., ป.ม.

เครื่องแบบเต็มยศ

ประดับดารา ดวงตรา
และสวมสายสะพายเช่นเดิม
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
เช่น เหรียญจักรพรรดิมาลา
เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก
ในโอกาสต่าง ๆ
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบ
แบบบุรุษ

เครื่องแบบครึ่งยศ

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
เช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ
แต่ไม่สวมสายสะพาย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
เช่น เหรียญจักรพรรดิมาลา
เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก
ในโอกาสต่าง ๆ
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบ
แบบบุรุษ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมีดารา

เช่น ท.ช., ท.ม. (เดิมประดับหน้าบ่าเสื่อมีดารา)

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ
(ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ดวงตรา ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ
ลวดคอกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้ดวงตรา
ทับผ้าผูกคอ และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรา
จรดเงื่อนผ้าผูกคอ กรณีได้รับพระราชทาน
มากกว่า 2 ดวง ควรประดับเพียง 2 ดวง
โดยให้ดวงตราที่มีลำดับเกียรติรองลงมา
อยู่ต่ำกว่าดวงตราที่มีลำดับเกียรติสูงกว่า
ดารา ประดับบอกเลื่อเบื้องซ้ายเช่นเดิม
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา

เช่น ต.ช., ต.ม. (เดิมประดับหน้าบ่าเสื่อ)

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ
(ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ดวงตรา ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ
ลวดคอกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้ดวงตรา
ทับผ้าผูกคอ และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรา
จรดเงื่อนผ้าผูกคอ กรณีได้รับพระราชทานมากกว่า 2 ดวง
ควรประดับเพียง 2 ดวง
ให้ดวงตราที่มีลำดับเกียรติรองลงมา
อยู่ต่ำกว่าดวงตราที่มีลำดับเกียรติสูงกว่า
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับอกเสื่อ

เช่น จ.ช., จ.ม., บ.ช., บ.ม., ร.ท.ช., ร.ท.ม., ร.จ.ช., ร.จ.ม.

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ
(ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ห้อยกับแพรแถบแบบบุรุษ
ประดับที่อกเสื่อเบื้องซ้าย
ร่วมกับเหรียญราชอิสริยาภรณ์
และเหรียญที่พระราชทาน
เป็นที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ

ผู้ที่ยังไม่เคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ

ประดับแพรแถบ
เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก
ในโอกาสต่าง ๆ แบบบุรุษ
ที่อกเสื่อเบื้องซ้าย

* ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

เสื่อเครื่องแบบพิธีการ มีคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ 3 คุม หรือ 5 คุม ตามกฎสำนักนายกรัฐมนตรี
ฉบับที่ 71 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

soc.go.th
0 2280 9000
ต่อ 1862, 1863

ตัวอย่างการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการการเมืองสตรี กรณีแต่งเครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพาย

เช่น ม.ป.ช., ม.ว.ม., ป.ช., ป.ม.

เครื่องแบบเต็มยศ

ประดับดารา ดวงตรา และสวมสายสะพายเช่นเดิม
เหรียญราชอิสริยาภรณ์ เช่น เหรียญที่พระราชทาน เป็นที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

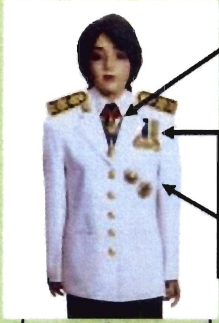

เครื่องแบบครึ่งยศ

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ แต่ไม่สวมสายสะพาย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์ เช่น เหรียญที่พระราชทาน เป็นที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมมีดารา

เช่น ท.ช., ท.ม. (เดิมประดับหน้าบ่าเสียมิดารา)

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ (ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ดวงตรา ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ ลอดออกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้ดวงตรา ทับผ้าผูกคอ และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรา จรดเงื่อนผ้าผูกคอ กรณีได้รับพระราชทาน มากกว่า 2 ดวง ควรประดับเพียง 2 ดวง โดยให้ดวงตราที่มีลำดับเกียรติรองลงมา อยู่ต่ำกว่าดวงตราที่มีลำดับเกียรติสูงกว่า ดาวประดับอกเสื้อเบื้องซ้ายเช่นเดิม
เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา

เช่น ต.ช., ต.ม. (เดิมประดับหน้าบ่าเสื่อ)

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ (ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ดวงตรา ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ ลอดออกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้ดวงตรา ทับผ้าผูกคอ และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรา จรดเงื่อนผ้าผูกคอ กรณีได้รับพระราชทานมากกว่า 2 ดวง ควรประดับเพียง 2 ดวง โดยให้ดวงตราที่มีลำดับเกียรติรองลงมา อยู่ต่ำกว่าดวงตราที่มีลำดับเกียรติสูงกว่า
เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับอกเสื้อ

เช่น จ.ช., จ.ม., บ.ช., บ.ม., ร.ท.ช., ร.ท.ม., ร.ง.ช., ร.ง.ม.

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ (ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ห้อยกับแพรแถบแบบบุรุษ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย ร่วมกับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญที่พระราชทาน เป็นที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ

ผู้ที่ยังไม่เคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ

ประดับแพรแถบ เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก ในโอกาสต่าง ๆ แบบบุรุษ ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

* ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

เสื้อเครื่องแบบพิธีการ มีคุณโลหะสีทองตราครุฑหน้า 5 คูณ ตามกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2552

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

soc.go.th

0 2280 9000
ต่อ 1862, 1863

